אשר כצנלסון:

„תפסתי את אריאל שרון מתפלח ל„הבימה"!"

השבוע מציין תיאטרון „הבימה" ברוב פאר והדר את יובל ה־70 להיווסדו. החלטתי לשוחח עם אשר כצנלסון, המכונה „כצל'ה" – הסדרן הוותיק ביותר במוסד מכובד זה.

● איך הגעת לעבוד ב„הבימה"?

עליתי ארצה ב־1921. בהתחלה עבדתי כשומר בראשון־לציון, עברתי לתל־אביב ועבדתי בבניין. רעבתי ללחם. ואז חיפשו חבר'ה לאוהל. אחר־כך נוסדה האופרה, ונוסד התיאטרון העברי. כולם רצו להיות סדרנים, כדי להכניס בחורות לאירועים.

ביקשתי לעבוד בהבימה, והתקבלתי לעבודה. עבדתי שם מאז מארס 1928 — מההצגה הראשונה של התיאטרון, הנולם.

● כסדרן, נאלצת לחזות שוב ושוב אותם המחזות. לא התעייפת מכך?

תיאטרון

לא, לא נמאס! להיפך — היו קטעים שחיכיתי לראות אותם שוב ושוב.

● איזו הצגה אהבת ביותר?

הדיבוק. כמובן, אין על מה לדבר...

● בוודאי נתקלת, במשך השנים, בתופעת ההתפלחות. ספר לי על מתפלחים לתיאטרון, שהתפרסמו ברבות הימים.

יוסי ידין היה מתפלח בקביעות, עד שיום אחד ביקשה ממני חנה רובינא: „כצל'ה, עשה לי טובה — תן לו להישאר."

גם בתיה לנצט ושרגא פרידמן ז"ל התפלחו באופן קבוע.

הנהלת התיאטרון הורתה לי להיות קשוח, לא לתת להתפלח בשום אופן ופנים ואחר־כך — להתרכך.

אה, גם את אריק שרון תפסתי מתפלח פעם. (דפנה ברק)

יעקב לוברבוים:

„אינני מתכוון להרוויח מהקורה ברשות־השידור!"

שר־החינוך, יצחק נבון, כבר מנפנף בחרב הסגירה על רשות־השידור, ואילו מנכ"ל רשות־השידור, אורי פורת, העלה תוכנית־הבראה אימתנית עבור העובדים, הכוללת פיטורין משמעותיים.

חלק מהעבודים העיתונאיים ברשות נראים מסתובבים חסרי מעש ותכלית.

בתוך האנדרלמוסיה הזאת הפרעתי ליעקב לורברבוים, מנכ"ל הטלוויזיה החינוכית, באמצע המשא־ומתן שהוא ניהל עם ועדי־העובדים שלו.

● בין שלל השביתות והעיצומים שפקדו גם את המוסד שלך, הספקת לגבש מדיניות לגבי המתרחש בעת על המירקע?

ברור שלעובדים ולהנהלת רשות־השידור יש בעיה, בעיה רצינית. המדיניות שלי היא לעמוד מהצד ולהשקיף. כן, אני מקפיד לעמוד מהצד!

● אני מניחה שאילו היו עיצומים ושביתות

שביתות

ב„מעריב", „ידיעות אחרונות" לא היה עומד מהצד ומשקיף...

כן, אבל בין העיתונים האלה קיימת התחרות מיסחרית. הטלוויזיה החינוכית והטלוויזיה הממלכתית משלימות זו את זו. לכן לא ניתן להשוות בין שני המצבים. אינני נהנה ממה שקורה ברשות־השידור, ואיני מתכוון להרוויח מכך.

● היו מי שניסו להרוויח מכך?

אם את מתכוונת לעובדים, אז אין בכוונתי לשלם להם יותר.

● ומה בדבר גורמים מבחוץ? האם נאלצת לסרב להצעות מפתות?

מי שמכיר אותי — יודע שאיני מתפתה כל־כך מהר...

כעת אני נאלץ לשוב ולשבת עם ועדי־העובדים שלי.

(דפנה ברק)

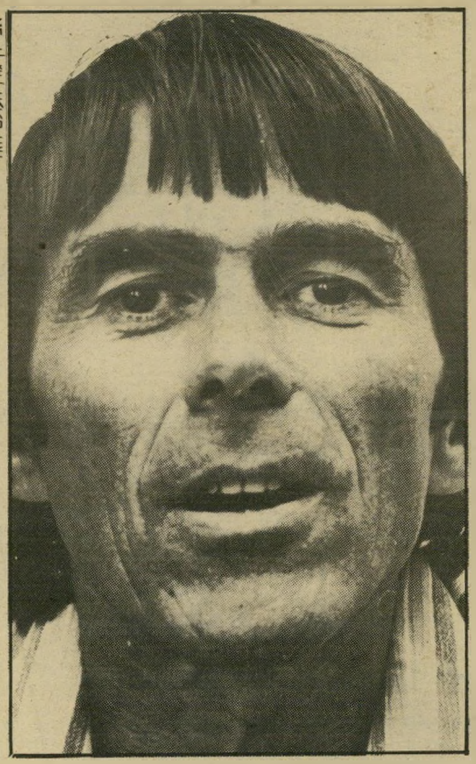

אבי דן־גור, העולם הזה

אילי גורליצקי:

„אינני רואה את עצמי בבית־אבות לשחקנים!"

ככל הנראה יקום בית־אבות לשחקנים בפתח־תיקווה. העניין הוסכם בין ראש־העירייה, דב תבורי, לבין אירגון אמני־ישראל (אמ"י). שוחחתי על־כך עם השחקן אילי גורליצקי, יושב־ראש האירגון לשעבר.

● מתי נולד הרעיון?

הרעיון נולד מזמן. האמת היא שדבקו בו במיוחד מוסקו אלקלעי וגילה אלמגור, אבל היה לנו קשה למכור אותו לגופים ולעיריות שונות. בסוף הציל אותנו רון נחמן, ראש־מועצת אריאל, שהציע לנו להקים בית־אבות בשטח השיפוטי שלו. איני זוכר מדוע זה לא יצא לפועל. טוב שזה מתאפשר בפתח־תיקווה.

● מה הייחוד בבית־אבות לאמנים?

ראשית, קיים הצורך. ידוע לנו שגורלם של אמנים הוא לא מהגורלות המלבבים ביותר. גם בארץ אירעו מיקרים לא־נעימים. התעורר פשוט צורך לדאוג לאמנים, שיוכלו לסיים את חייהם בצורה מכובדת. התעורר צורך לספק להם מגורים וכלכלה.

● אמן מפחד מהזדקנות יותר מאשר בעל מיקצוע אחר?

אין לי מושג איך זה במיקצועות אחרים, אבל לגבי אמן, ברגע

אמנים

שהמישחק נדם — הכל נגמר! מצד שני, יש שחקנים קשישים המופיעים על הבימה. דווקא במיקצוע המישחק, קיימות אפשרויות־ביטוי מגוונות יותר.

● אתה בוודאי מכיר את הקלישאות על כך ששחקנים צריכים לדעת מתי לרדת מהבימה. האם זה נכון שמועד הזמן „משחק" במיוחד אצל אמן?

לא, לא! אולי זה נכון בבידור או בקולנוע. אבל בתיאטרון? קחי, לדוגמה, את חנה רובינא, פינקל, ברטונוב — שורה ארוכה של שחקנים גדולים ששיחקו עד גיל־שיבה. רצוי להבהיר: הרעיון של בית־אבות אינו מיועד עבור שחקנים של התיאטרון הרפרטוארי, אלא של פרי־לנסרים, שנותרו מחוסרי־פרנסה.

● אתה בעצמך, רואה את עצמך מסיים את חייך בבית־אבות שבזה?

לא! (דפנה ברק)